

EESTI AJALOOMUUSEUMI MUUSEUMITUNNID

2026/2027

AJALOOMUUSEUMI
HARIDUSKESKUS

◀ AJALOOMUUSEUM ▶

Hea õpetaja!

Käesolev trükis annab ülevaate Eesti Ajaloomuuseumi muuseumitundide valikust lasteaialastele, põhikooli- ja gümnaasiuminoortele. Muuseumitundide teemad ulatuvad keskaja eluolust 20. sajandi Eesti ajaloo ning teatri-, filmi- ja muusikalooni.

Eesti Ajaloomuuseumis ootavad uudishimulikke avastajaid toredad näitused viies majas: Tallinna vanalinnas asuvad Suurgildi hoone ning Eesti Teatri- ja Muusikamuuseum, kesklinnas on kortermuuseum – Särevi Teatrituba – ning Maarjamäel Eesti Filmimuuseum ja Maarjamäe loss koos Laste Vabariigiga.

Meie muuseumitunnid on mängulised, õpetlikud, vaheldusrikkad, metoodilised ning haakuvad riikliku õppekavaga. Muuseumis õppimise muudavad huvitavaks ja avastusterohkeks interaktiivsed näitused, võimalus näha originaalesemeid meie kogudest ning miks mitte ka kooli klassiruumist täiesti erinevad õpperuumid.

Oleme pidevalt välja töötamas lõimitud aine- ja keeleõppe ehk LAK-õppe muuseumitunde, mis toetavad õppijaid ka täiskasvanueas. Samuti kohandame võimalusel muuseumitunde erivajadustega osalejatele, et kõik lapsed ja noored saaksid meid külastades täisväärtusliku eduelamuse. Oleme paindlikud ja koostöised.

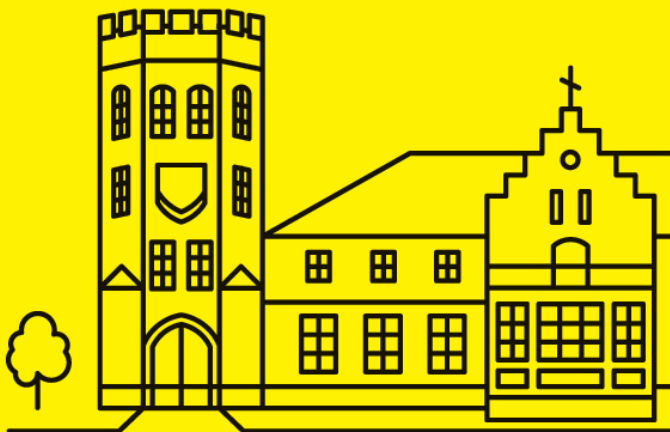
Iga külastus on kolmikvõit – see annab midagi positiivset nii õpilasele, õpetajale kui ka muuseumirahvale. Teie mõtted koostöös ja programmide arendamiseks on alati teretulnud!

Rõõmsa kohtumiseni muuseumis!

MAARJAMÄE LOSS

Pirita tee 56, Tallinn

ajaloomuuseum.ee/maarjamae-loss

Koht, mida tunneme praegu Maarjamäe nime all, oli sajandeid üks paljudest suvituskohtadest Tallinnas. Väljapoole linnamüüri, Tallinna eeslinna aladele ja kaugemale, hakkasid jõukamad linnakodanikud ja Toompea elanikud aedu ja suvemõisate eelkäijaid rajama juba keskajal. Kui Tallinn oli 19. sajandil kujunenud tervist kosutavaks supellinnaks, ehitas Maarjamäele endale suveresidentsi Peterburis resideerunud krahv Anatoli Orlov-Davõdov (1837–1905), kes arvatavasti nimetas koha oma abikaasa Maria auks Marienbergiks. Nime eestipärane variant – Maarjamäe – läks käibele 1930. aastate lõpul.

1930. aastatel jõudis Maarjamäe lossis tegutseda linna elegantseim restoran-hotell Riviera-Palais ja alates 1937. aastast ka Eesti Vabariigi Sõjaväe Lennukool. Lennukooli ülesanne oli sõjaväelendurite, lendurvaatlejate ja aviomotoristide väljaõpetamine. 1940. aastal läks Maarjamäe Nõukogude armee kätte. Kui sõjavägi hoonetest loobus, ehitati loss tihedalt täis ühisköökidega kortereid. Maarjamäe lossi kompleks renoveeriti 1970. aastatel vanade fotode ja jooniste järgi, et 1987. aastal avada siin uus muuseum.

Ajalooline loss sai värske välisilme uuesti Eesti Vabariigi 100 aasta juubeliks, mil Maarjamäel avati elamuslik ajalookeskus. Lossipargis on leidnud koha Eesti Filmimuuseum, mõnusad puhkealad ja põnevad välinäitused. Läbi 100 aasta kulgev suurnäitus „MINU VABA RIIK“ Maarjamäe lossis võimaldab arutleda nii mineviku kui ka tuleviku üle. Lapsed saavad oma riigi üles ehitada mängulises Laste Vabariigis.

VALIME LASTE VABARIIGILE PRESIDENTI

EST/RU

Lasteaed (5–7-aastased) ja põhikooli I aste

Demokraatia, seadused, hääletamine, president, riigikogu, valitsus, kohus, peaminister, ministeerium

Muuseumitunni eesmärk on arendada arusaamist demokraatliku riigi toimimisest.

Mängulises Laste Vabariigis toimuv muuseumitund ärgitab lapsi arutlema riigijuhtimise teemadel. Koos uuritakse, kuidas juhitakse Laste Vabariiki, kes seal elavad, miks on riigis eri ameteid vaja ning millega võiks tegeleda president? Muuseumitunni lõpus saavad lapsed ka ise Laste Vabariigile presidenti valida ning mängides aega veeta.

Sobilik ka erivajadusega õpilastele.

MINA JA MINU UNISTUSTE RIIK

EST/RU

Põhikooli I aste

Riigid, maailmakaart, maailmajaod, vabariik, kuningriik, diktatuur, id-kaart

Muuseumitunni eesmärk on arendada teadmisi erinevate riikide toimimisest.

Milline oleks üks laste endi loodud riik? Muuseumitunnis uuritakse mängu kaudu, milline riigikord on vabariik, kuningriik või diktatuur. Õpitakse paremini tundma demokraatliku riigi toimimist ja saadakse algteadmisi geograafiast. Tunni lõpus on võimalik jääda veel veidikeseks Laste Vabariiki mängima.

Sobilik ka erivajadusega õpilastele.

LIPP JA VAPP

EST/RU

Põhikooli I aste (soovitame 3. klassile) ja põhikooli II aste

Riigi tunnused, Eesti ajalugu, Eesti lipp ja vapp, rahvustunne, trikoloor

Muuseumitunni eesmärk on tutvuda riigi ja rahvuse sümbolitega, eelkõige Eesti lipu ja vapi tähenduse ning ajalooga.

Mida tähendab riigi sümbolika, mis on meie rahvussümbolid ja kuidas tekib rahvustunne? Millal tekkisid lipud ja vapid ning milliste ajaloosündmustega neid seostada? Miks on Eesti lipp just sinimustvalge ja Eesti vapil kolm lõvi? Arutelude ja mängude kaudu õppides ning museaale uudistades saab vastused nendele küsimustele. Tunni lõpus meisterdavad õpilased oma klassi vapi.

LAPSE ELU LÄBI 100 AASTA

EST/RU

Põhikooli I aste

*Lapsepõlv, laste elu minevikus, mängud ja mänguasjad,
riietus, koolielu, kombat*

**Muuseumitunni eesmärk on tutvuda laste kodude,
mängude ja igapäevaeluga 100 aastase perioodi vältel.**

Ajalugu algab igaühe kodust, elulugu lapsepõlvest. Muuseumitunni käigus uurime, kuidas on Eestis elatud ning milliseid mängu on lapsed mänginud viimase 100 aasta jooksul. Tund sobib näituse „Minu vaba riik” esmakülastuseks ning aitab luua arusaamist aja kulgemisest. Muu hulgas õpitakse vanu toredaid mängu.

Sobilik ka erivajadusega õpilastele.

Ka LAK-õppe tunnina (keeletase A1–B1)

100 SÕLME EESTI AJALOOST

EST/RU

Põhikooli II aste kuni gümnaasium

*Iseseisvusmanifest, Vabadussõda, keelereform,
elu II maailmasõjas, elu ENSV-s, taasiseseisvumine*

**Muuseumitunni eesmärk on kujundada lineaarne ajalootunnetus ja
teadmine Eesti ajaloo olulistest sündmusest ja pöördepunktidest.**

Tunnis harutame üheskoos lahti Eesti ajaloo sündmuste umbsõlmed. Peatutakse sündmustel, mis on Eesti rahvast mõjutanud meie 100-aastase omariikluse ajaloo vältel. Läbi näituse „Minu vaba riik” kulgedes saavad õpilased ennast proovile panna mitmesugustes haaravates ülesannetes, mis põhinevad aktiivõppemeetoditel. Tund aitab luua seoseid ja kronoloogilist ettekujutust.

Ka LAK-õppena (keeletase A2–B2)

Mõisad, suvemõisad, aadlipere kombes, arhitektuur, mõisaansambel

Muuseumitunni eesmärk on tutvuda mõisakompleksiga.

Muuseumitund tutvustab õpilastele mõisakompleksi kui tervikut, keskendudes Maarjamäe suvemõisa eripärale ja selle erinevatele hoonetele. Tunni jooksul saab mõisapargis teha otsimismängu, arutleda aadlipere elu ja kommete üle, harjutada vanade kirjade lugemist ning katsetada 19. sajandi meelelahutust.

ENSV, MIS SEE VEEL OLI?

EST/RU

Gümnaasium

NSVL, ENSV, NLKP, Lenin, Stalin, Hruštšov, Brežnev, Karl Vaino, propaganda ja isikukultus, okupatsioon, liiduvabariigid, idabloki riigid, repressioonid, stagnatsioon, kolhoos, sovhoos

Muuseumitunni eesmärk on tutvuda Nõukogude Liidu toimimise mehhanismidega.

Tund kõneleb Nõukogude Liidu toimimise mehhanismidest Eesti ajaloo näidetel. Õpilane saab ülesandeid lahendades teada, millal ja miks loodi Nõukogude Liit, mis riigid sinna kuulusid, mis riigid olid Nõukogude Liidu mõjualas ning millised põhjused viisid selle lagunemiseni.

MINU VABA RIIK – LAK-õpe

Täiskasvanuharidus, keeletase A2–B2

Revolutsioon, iseseisvusmanifest, Vabadussõda, majanduskriis, elu II maailmasõjas, elu ENSV-s, taasiseseisvumine

Muuseumitunni eesmärk on kujundada lineaarne ajalootunnetus Eesti ajaloo olulisematest sündmustest.

Tegemist on mängulise ekskursiooni elementidega LAK-õppe muuseumitunniga täiskasvanutele Maarjamäe lossi püsinäitusel, kus on oluline sõnavara uuendamine ja kinnistamine läbi Eesti ajaloo tähtsündmuste õppimise. Tunniks valmistudes saab kodulehelt alla laadida sõnavaralehe.

KURAATORITUURID MAARJAMÄE LOSSIS JA MAARJAMÄE AJALOOKESKUSES

Gümnaasium

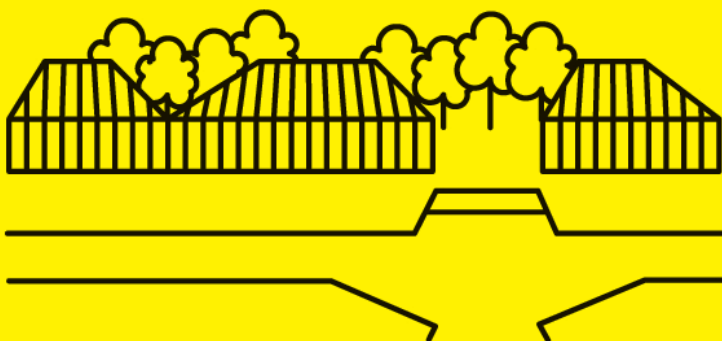
Maarjamäe lossi püsinäitusel "Minu vaba riik" läbiviidavad Eesti Ajaloomuuseumi teadurite kuraatorituurid on suurepärane võimalus gümnaasiumiõpilastel tutvuda süvitsi erinevate teemadega Eesti riigi loos. Kuraatorituuri saab tellida Eesti taasiseseisvumise või 100 aasta taguse Eesti tööstuse teemadel.

FILMIMUUSEUM

Pirita tee 56, Tallinn

ajaloomuuseum.ee/filmimuuseum

Filmimuuseum tutvustab filmitegemise protsessi ja Eesti kino ajalugu ning säilitab filmipärandit. Näitusel „Duubel Üks“ heidetakse pilk Eesti filmi ajaloole ning maailma filmiareeni telgitagustele, kutsutakse uurima liikuva pildi salapärast elu ja antakse võimalus olla ise võttegrupi erinevates rollides.

Lisaks püsinäitusele on filmimuuseumis moodne 210-kohaline kinosaal filmiprogrammide näitamiseks. Vahelduvad väiksemad näitused tegelevad Eesti ja maailma filmiloo teemadega. Rohelise ekraani ees saab astuda ise pildile ning proovida filmimaagiat omal nahal. Filmimuuseum kogub ja säilitab Eesti filmiga seotud kostüüme, rekvisiite, fotosid ja kavandeid. Suurim hulk materjali puudutab legendaarset filmistuudiot Tallinnfilm. Noorematele pakuvad muuseumitunnid ja õppeprogrammid praktilist kokkupuudet filmitegemisega.

Filmimuuseum asutati 2006. aastal ning tegutseb arhitektuurselt tähelepanuväärses hoones Maarjamäe lossi kompleksis alates 2017. aastast. Filmimuuseumi juhatab lossiparki läbiv „punane vaip“. Filmialleel läbib külastaja siinse kinoloo, mis avaneb mänguliste kunstiteoste vahendusel.

UUS! KES JUHIB MEIE PILKU? (alates oktoobrist)

EST

Põhikooli III aste ja gümnaasium

Filmikirjaoskus, meediakirjaoskus, filmikeel, vaataja pilgu kujundamine ja suunamine

Muuseumitunni eesmärk on arendada filmi- ja meediakirjaoskust kriitilise analüüsi ja praktiliste ülesannete kaudu.

Avastame ja analüüsime, kuidas meie pilku meedia ja filmide tarbimisel suunatakse. Tund lõpeb praktilise tegevuse ja aruteluga, kus paneme värsked teadmised kasutusse, loome gruppides paar lühivideot ning arutleme tulemuste üle.

FILMI SISSE MINEK

EST/RU

**Lasteaed (6–7-aastased) kuni gümnaasium,
täiskasvanuharidus**

*Režissöör, produtsent, stsenaarist, kostüümikunstnik, grimmikunstnik,
filmikunstnik, helikunstnik, valgustaja, näitleja, monteeriija, operaator*

**Muuseumitunni eesmärk on tutvuda filmiga mitte
vaataja vaid looja vaatenurgast.**

Õpilastel on võimalus piiluda filmikunsti telgitagustesse: kuidas sünnib filmi idee, kuidas saab ideest film ja kuidas filmid lõpuks meie teleekraanile või kinno jõuavad. Rändame mängides ja eri rolle võttes läbi filmiajaloo ja filmitegemise protsessi. Tunnis saab meisterdada ja green-screenis filmiklippe teha.

Sobilik ka erivajadusega õpilastele.

Ka LAK-õppe tunnina (keeletase A2–B2)

FILMITÄHED EESTI LOODUSEST

– koos animafilmi tegemisega!

Eritund

EST/RU

Lasteaed (5–7-aastased) ja põhikooli I aste

Mängufilm, nukufilm, dokumentaalfilm, loodusfilm, animatsioon, Eesti loodus, inimtegevuse mõju loodusele

Muuseumitunni eesmärk on õppida tundma Eesti loodust läbi filmi ja filmitegemise. Kestus 2,5 tundi.

Muuseumitund pakub unikaalse võimaluse looduse ja loomade tundmaõppimiseks filmikunsti kaudu. Üles astuvad filmitähed Eesti loodusest – kajakas, hunt ja vesiämblik. Vaatame neist filmiklippe, uurime nende eluviise ja -paiku ning proovime nad filmi sisse panna. Muuseumist saab koju minna omatehtud loodusfilmiga.

KUIDAS PILDID LIKUMA SAADI

– koos tummfilmi tegemisega!

Põhikooli II ja III aste

Eritund

EST/RU

Pildiliigutajad, fotograafia, tummfilm, mustvalge film, helifilm, illusioonid, Eesti filmi sünn

Muuseumitunni eesmärk on tutvuda maailma ja Eesti esimeste filmitegijate ja filmidega. Kestus 2,5 tundi.

Muuseumitunnis räägime lähemalt filmikunsti ajaloost nii maailmas kui ka Eestis. Kes olid kõige esimesed filmitegijad? Kus näidati esimest korda kino? Millised olid kõige esimesed filmid? Tunnis vaatame vanu filmilõike ja tunni käigus teevad õpilased ise valmis päris oma tummfilmi.

TÕDE VÕI MEELELAHUTUS? AJALUGU FILMIS

EST

Põhikooli III aste (sobib 8.–9. klassile)

Ajalooallikad, tõlgendamine, allikakriitika, enesekriitika, propaganda

Muuseumitunni eesmärk on arendada kriitilist meelt ja analüüsioskust ajalooliste sündmuste tõlgendamise kohta visuaalkultuuris.

Muuseumitunnis uurime filmi kui ajalooallikat. Filmikunst on tänapäeval üks olulisemaid meediume ja seda saab kasutada mõjuva vahendina ajaloosündmuste tõlgendamisel. Muuseumis teeme tutvust näidetega Eesti filmiklassikast, õpime filme uutmoodi vaatama ning piilume selle salapärase maailma telgitagustesse – püüame eristada tõde meelelahutusest.

ESINEMISKUNSTI A JA O

EST/RU

Põhikooli III aste, gümnaasium

Esinemisjulgus, häälekasutus, kehakeel

Muuseumitunni eesmärk on õppida ja harjutada avalikku esinemist.

Oskus veenvalt esineda ning oma ideid ja mõtteid tutvustada on tänapäeval hindamatu väärtusega. See on õnneks õpitav ja treenitav oskus. Kaasav ja praktiline tund võimaldab õpilastel katsetada ja leida endale sobivaim esinemisviis. Tunnis kasutatakse spetsiaalselt salvestatud õppevideoid, mis aitavad praktiliste töötubade materjali lahti mõtestada.

FILMIKOHVRI PROGRAMM "KEVADE" FILMI PÕHJAL

– koos "Kevade" filmi vaatamisega!

EST/RU

Põhikooli II aste kuni gümnaasium, täiskasvanud keeleõpija

Kirjandus, eesti filmiklassika, vanaaja kool, inimsuhted, esimene armastus, ausus

Muuseumitunni eesmärk on tutvuda Eesti filmiklassikaga ja teha filmianalüüs püsinäituse toel. Kestus 2,5 tundi.

Pakume kinovaatamist koos hariva eel- ja järeltegevusega. Õppematerjalid on koostatud filmi põhjal ja läbivad Filmimuuseumi ekspositsiooni. Need saab alla laadida kodulehelt.

Ka LAK-õppena (keeletase B–C1)

Grupi suurus minimaalselt 20 õpilast.

SUURGILDI HOONE

Pikk 17, Tallinn

ajaloomuuseum.ee/suurgildi-hoone

Suurgildi hoone on keskaegse Tallinna üks vääriskamaid ilmalikke ehitisi, mis kuulus linna kõige rikkamale ja võimsamale kaupmeeste ühendusele – Suurgildile. Kogu hiilguses saab näha gooti stiilis hoone pidulikke saale ja keldriruume. Hansalinna suurkaupmeeste majast sai 19. sajandil börsihoone, mille ruumides kees lisaks äritegevusele vilgas kultuurielu. 1896. aastal anti Suurgildi hoone väikeses saalis Eesti esimene kinoetendus. Keskaegne hoone restaureeriti põhjalikult 2011. aastal ning see on pärjatud Euroopa kultuuripärandi märgisega. Gildihoonel on eriline hingus, seda peab ise kogema.

Suurgildi hoones on avatud suurejooneline ajutine näitus (kuni 10.01.2027) „Hansa hiilgus. Kuidas keskajal rikkus sündis“, mis keskendub ühe hansakaupmehe elukaarele. Seda järgides saab külastaja aimu hansasüsteemi olemusest ja rikkusest ning keskaega iseloomustava kultuuri jõudmisest siinsetele maadele. Suurgildi püsinäitusel saab aga näha haruldasi esemeid, millega on seotud põnevad legendid, või õppida esemete kaudu hoone kirevast ajaloost.

SUURGILDI HOONE MUUSEUMITUNNIID

HANSA HIILGUS (kuni 10.01.2027!)

EST

Lasteaed (6–7-aastased) kuni gümnaasium

Hansa Liit, hansalinnad, keskaeg, kaupmehed, arheoloogia, Suurgild

Muuseumitunni eesmärk on tutvuda Tallinna kui hansalinnaga.

Muuseumitunnis keskendume hansakaupmehele: uurime tema elukaare ning unikaalsete ja seni eksponeerimata arheoloogiliste esemete kaudu kogu Hansa Liidu olemust ning toimimist. Õpilased saavad teada, kuidas Tallinna paiknemine hansasüsteemis aitas tuua rikkust ning keskaega iseloomustavat kultuuri siinsetele maadele.

MUNAST MUUSEUM

Eritund

EST/RU

– koostöös Tallinna Raeapteegiga

Lasteaed (6–7-aastased) ja põhikooli I aste

Muuseum, kogumine, kollektsioon, Raeapteek, Burchart

Muuseumitunni eesmärk on tutvustada ajalooliste esemete kogumise tähtsust ja muuseumi tööd. Kestus 1,5–2 tundi.

Muuseumitunnis räägime kogumisest ja ühe muuseumi sünnist ning äratame lastes huvi ajaloo vastu. Kogumiskirest sai kunagi alguse ka Eesti Ajaloomuuseum, mille vanimad eksponaadid on pärit raeapteeker Burchart VIII kollektsioonist. Muuseumitund viib rännakule Suurgildi hoonest Raeapteeki.

Programmi on võimalik tellida ka ilma Raeapteegiga.

KUIDAS KAUPMEHED PAPAGOID LASKSID?

EST/RU

Lasteaed (5–7-aastased)

Pidustused, keskaja mängud, keskaja toit ja lauakombed, portree joonistamine

Muuseumitunni eesmärk on tutvuda keskaegsete kaupmeeste kommetega.

Väikestele huvilistele mõeldud tund pakub suurepärasest võimalusest esimeseks muuseumikülastuseks. Tutvutakse Tallinna ühe uhkeima keskaegse hoonega ning selles tegutsenud kaupmeeste eluga. Kaasavate tegevuste ja mõnusate mängude abil läbivad lapsed keskaegsete pidude aastaringi, õpivad tundma tollaseid traditsioone ja võrdlema neid tänapäevastega. Kaetakse keskaegsete hõrgutistega pidulaud ning proovitakse järele ka papagoi laskmine. Sobilik ka erivajadusega õpilastele.

MIS ON AJALUGU?

EST/RU

Põhikooli II aste (soovitame 5. klassile ajaloo õppeaine sissejuhatamiseks)

Sissejuhatus ajalukku, muuseumitöötaja, muuseumitöö, muuseumikogu, museaal, ajajoon

Muuseumitunni eesmärk on tutvuda erinevate ajalooallikatega.

Erinevate tegevuste kaudu õpivad lapsed mõistma ajaloo eripära ja muuseumi rolli mäluasutusena. Tutvutakse mitmesuguste ajalooallikatega ning uudistatakse vanu esemeid ja nende säilitamist kogudes. Õpilased saavad võimaluse ise asuda muuseumitöötaja rolli ja uurida vanu esemeid ja fotosid.

Ka LAK-õppena (keeletase A2–B2)

VENEKIRVES JA PRONKSSPIRAAL

EST/RU

Põhikooli II aste (sobib alates 6. klassist) kuni gümnaasium

Muinasaeeg, kiviaeg, pronksiaeg, rauaaeg, arheoloogia, kamm- ja nöörikeramika kultuur, keskkonnahoid

Muuseumitunni eesmärk on tutvuda muinasaja eluoluga, analüüsida ajalooallikaid.

Muuseumitunni käigus õpitakse esiaega periodiseerima ja tundma toonast eluolu. Riietumismängu abil uuritakse, mida kandsid seljas muinasaegsed inimesed. Arutletakse, mida arheoloogilised leiud meile toonasest ajast kõnelevad ning mida võiks rääkida tänane prügi meie elust tulevastele põlvetele.

VÄLJAKAEVAMISED SUURGILDIS (mai–september)

Lasteaed (4–7-aastased) ja põhikooli I aste

hooajaline
tund

EST/RU

Eesti ajalugu, arheoloogia, arheoloog, väljakaevamised

Muuseumitunni eesmärk on tutvuda arheoloogi töö, arheoloogia ja ajalooallikatega.

Suurgildi hoovi arheoloogilistel väljakaevamistel õpime selgeks, mis on arheoloogia ja kes on arheoloog. Uurime, mida üldse maa seest leida võib.

KESKAEGNE LINN - KAUPMEES, KÕRTS JA KIRIK

– koostöös Niguliste muuseumiga!

Põhikooli III aste (soovitame 7. klassile)

Eritund

EST/RU

Keskaeg, gild, tsunft, kirik, keskaegsed ametid, kaupmehed, Hansa Liit

Muuseumitunni eesmärk on tutvuda keskaegse linnaolu ja -eluga kui tervikuga. Kestus 3,5 tundi (kahe muuseumi külastus ja lõuna).

Õpilane saab teada, millal oli Eestis keskaeg ja milliste sündmustega seda piiritletakse, millised gildid ja tsunftid olid keskaegses Tallinnas, millised olid keskaegsed ametid ning kuidas toimis keskaegne linnaelu ja kaubandus. Tunnid toimuvad Suurgildi hoone püsiekspositsioonis ja Niguliste muuseumis ning sisaldavad lõunat.

Tundi on võimalik tellida ka ilma Niguliste muuseumita.

Põhikooli II aste

Arhitektuur, keskaja elu ja mängud, hüpokaustahi, salakäigud

Muuseumitunni eesmärk on tutvuda Tallinna vanalinna keskaegse hoonega ja eluoluga.

Mängulehe abil liiguvad lapsed keskaegse hoone saalides ja keldrites ning õpivad tundma Suurgildi hoonet ja selle põnevat ajalugu. Tunnis seikleme kohtades, kuhu muidu külastaja ei satu. Muuseumiõpetaja juhendamisel uurime keskaja eluolu: kuidas tol ajal riides käidi, mida pidudel söödi, kuidas Suurgildi peasaal soojaks saadi ja miks on all keldris kaevud.

Ka LAK-õppena (keeletase A2–B2)

JÕULUD SUURGILDIS (detsember)

Lasteaed (6–7-aastased) kuni põhikooli II aste

hooajaline
tund

EST/RU

*Jõulud keskajal, Suurgildi jõuluhoodud,
Püha Nikolaus, jõulukuusk, vürtsid, piparkoogid*

Muuseumitunni eesmärk on tutvuda jõulutraditsioonide päritolu ja keskaegsete peotavadega.

Jõulutund muuseumi püsinäitusel tutvustab keskaja jõulutraditsioone ja võrdleb neid tänapäevastega. Õpilane saab teada, kust on tulnud jõuluvana, jõulukuuse ning piparkookide traditsioon ning kuidas peeti jõulujootusid keskaegses Suurgildis. Igaüks veeretab valmis maitsva keskaegse jõulukäki.

Sobilik ka erivajadusega õpilastele.

KURAATORITUURID SUURGILDI HOONES

Gümnaasium

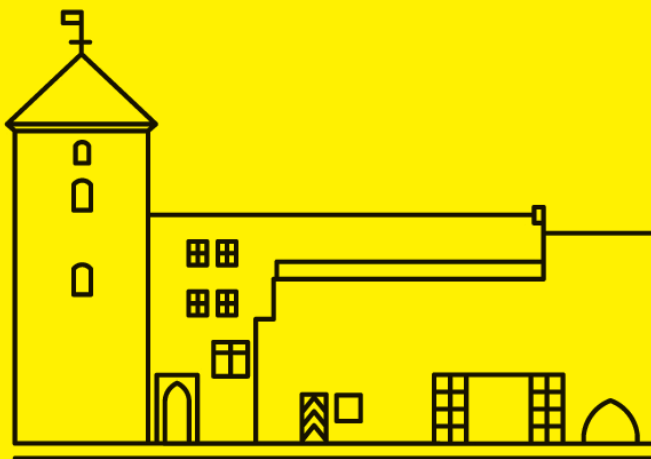
Eesti Ajaloomuuseumi teadurite poolt läbiviidavad kuraatorituurid on suurepärase võimalus gümnaasiumiõpilastel tutvuda süvitsi erinevate teemadega Eesti ajalooos. Tellida saab tuure keskaegse gildimaja ja pidustuste, raha ajaloo ning baltisakslaste ja esemete kogumise teemadel.

TEATRI- JA MUUSIKAMUUSEUM

Müürivahe 12, Tallinn

ajaloomuuseum.ee/teatri-ja-muusikamuuseum

Teatri- ja muusikamuuseum asub Tallinna vanalinnas ajaloolise linnamüüri seotud hoones ja on ainulaadne nii oma kogude kui ka ajaloo poolest.

Eesti Teatri- ja Muusikamuuseum sai alguse 1924. aastal, mil registreeriti Peeter Süda Mälestuse Jäädvustamise Ühing. Süda pärandi koondamise ja korrastamise kõrval hakati 1929. aastast koguma kõikide eesti heliloojate ja muusikategelaste materjale ning 1931. aastal nimetati asutus Muusikamuuseumi Ühinguks. Tallinna Konservatooriumi Assauwe torni kolinud muuseumi uksed avati pidulikult 1. märtsil 1934.

Teatriajaloo talletamise lugu algab samuti 1934. aastast, mil Albert Üksip, Leo Kalmet, Andres Särev, Eduard Reining ja Heino Vaks lõi Teatrimuuseumi Ühingu. Eesti okupeerimise järel 1941. aastal muusika- ja teatrimuuseumi ühingu kogud liideti. 2019. aastal liitus muuseum Eesti Ajaloomuuseumiga.

Muuseumimaja kõigi erilisem osa on keskaegne Assauwe torn, mis on üle 600 aasta vana. Praegune poolkaarja põhiplaaniga torn on ehitatud umbes 1400. aasta paiku linnamüüri esimese kõrgenduse peale. Torn sai nime toona teisel pool tänavat elanud linna karjuse Asso järgi.

Teatri- ja muusikamuuseumis on avatud uus tegevusnäitus "Tahan mängida!", kus saab teatri- ja muusikamaailma avastada läbi mängu ja loovuse. Näitus on loodud kõikidele mänguhuvilistele, aga eriti sobiv on näitus 7-11 aastastele lastele. Siin saab proovida erinevaid kostüüme, uurida põnevaid muusikariistu, piiluda teatri lavatagustesse ruumidesse ning näha, kuidas sünnib päris lavamaagia. Lapsed saavad astuda nii autori, meistri kui ka esineja rolli – proovida, katsetada, leiutada ja esineda just nii, nagu nende fantaasia soovib.

RONGISÕIT

Lasteaed (4–7-aastased)

EST

Varjuteater, orkestripillid, teatriametid, teatritegelased, laulmine

Muuseumitunni eesmärk on teha esimene tutvus teatriametite, orkestripillide ja varjuteatriga.

Eesti Teatri- ja Muusikamuuseumis sõidab üks eriline rong, mis viib õpilasi külla teatritegelastele ja –ametitele ning erinevatele pillidele. Igäihe juures tehakse peatuseid ning tutvutakse seeläbi kireva teatri- ja muusikamaailmaga. Tunni lõpus teevad õpilased varjuteatrit. See tund sobib esimeseks ühiseks muuseumikülastuseks.

Sobilik ka erivajadusega õpilastele.

TORUPILLIST TIMPANINI

EST

Lasteaed (5–7-aastased) ja põhikooli I aste

Rahvapillid, orkestripillid, pillirühmad, pilli helid, tähelepanu

Muuseumitunni eesmärk on õppida tundma rahva- ja orkestripille.

Muuseumitunnis vaatame ja tutvume rahva- ja orkestripillidega, kuulame nende helisid ja saame teada, mis materjalidest on pille valmistatud. Tunni lõpus saavad õpilased pille ka ise mängida.

Sobilik ka erivajadusega õpilastele.

HELIRÄNNAK

EST

Lasteaed (5–7-aastased) ja põhikooli I aste

Hääled, helid, müra, muusika, emotsioonid, orkestripillid, loovjoonistamine

Muuseumitunni eesmärk on õppida väljendama enda emotsioone muusika ja helide kaudu. Kestus 1 tund.

Muuseumitunnis läheme helirännakule, kus õpime märkama ja tähendust andma igapäevastele helidele meie ümber. Arutame, missugused helid on rahustavad ja millised ärritavad või ohtlikud ning uurime ja tunnetame, missuguseid emotsioone üks või teine heli meis esile toob.

Sobilik ka erivajadusega õpilastele ja keeleõppijatele (keeletase A1–B1)

LASKE MIND LAVALE

EST

**Põhikooli I aste (soovitame alates 2. klassist)
kuni põhikooli III aste**

Lavastus, etendus, näidend, lavastaja, näitleja, lavastuskunstnik, butafoor, valguskunstnik, inspitsient, rätsep, grimmikunstnik, osaraamat, Nukitsamees, Lotte, Kevade

Muuseumitunni eesmärk on: arendada eneseväljendusoskust ja koostööd, õppida tundma teatriameteid ning lavastuse sünni etappe.

Saame teada, keda ja mida on vaja selleks, et üks lavastus sünniks. Arutame teatriametite üle ja saame teada, kes veel peale näitlejate teatris töötavad. Tunnis teeme harjutusi, mis aitavad parandada diktsiooni ja arendame avalikku esinemist. Tunni lõpus teeme lugemisproovi ning etendame lühilavastuse, kus igal õpilasel on oma roll kanda.

SITSID JA SATSID, VUNTSID JA PATSID

Lasteaed (4–7-aastased) ja põhikooli I aste

EST

Lavastaja, näitleja, lavastuskunstnik, kostüümikunstnik, grimmikunstnik, rätsep, butafoor

Muuseumitunni eesmärk on arendada eneseväljendusoskust, koostööd ja loovust ning õppida tundma neid teatriameteid, kes valmistavad näitleja lavale minekuks ette.

Muuseumitunnis uurime, missugust tööd teevad teatris grimmi- ja kostüümikunstnik, milliste teatriametitega nad koostööd teevad ja kui olulised on õige grimm ja kostüüm tegelaskuju ellu kutsumisel. Õpilased saavad ära arvata erinevaid materjale, mida erinevate kostüümide jaoks kasutatakse ning tunni lõpus proovida ka ise karakteriloomet teha.

LAVAKUJUNDUSE VÕLURID

EST

Lasteaed (4–7-aastased) ja põhikooli I aste

Lavastus, lavastuskunstnik, lavastaja, butafoor, valguskunstnik, lavameister, lavakujundus, valguskujundus, helikujundus, loovjutustamine
Sobilik ka erivajadusega õpilastele.

Muuseumitunni eesmärk on arendada eneseväljendusoskust ja koostööd ning õppida tundma neid teatriameteid, kes loovad teatris lavakujundust.

Muuseumitunnis uurime, mida teeb teatris lavastuskunstnik ja kes aitavad tema ideid teostada, et sünniks terviklik lavakujundus. Koos mitmesuguseid teatriameteid tundma õppides tutvume lavakujunduse erietappide ning erinevate materjalidega, mida selle jaoks kasutatakse. Tunni lõpuks kujundavad õpilased rühmatööna lava.

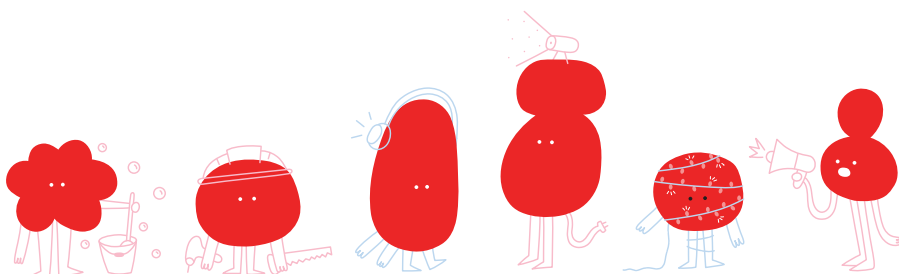
KURAATORITUUR TEATRI- JA MUUSIKAMUUSEUMIS

põhikooli III aste ja gümnaasium

EST

Kuraatorituure on võimalik valida vastavalt fookusega teatrile või muusikale.

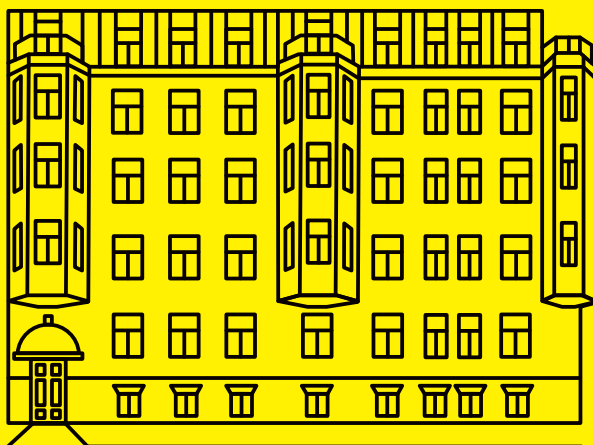
Tuuri käigus avab kuraator näituse tausta, tutvustab näituse kontseptsioonist lähtuvalt teatri- ja muusikavaldkonda ja tähtsamaid eksponaate. Külastajad saavad kuulda põnevaid lugusid ja tutvuda näituse erinevate teemaruumidega. Tuur sobib neile, kes tunnevad sügavat huvi teatri ja muusika vastu või kes soovivad põhjalikumalt sissevaadet näituse telgitagustesse kuraatori pilgu läbi.

SÄREVI TEATRITUBA

Tina 23, Tallinn
ajaloomuuseum.ee

Särevi teatrituba, ainus teatritegelaste muuseum Eestis, oli koduks kahele teatriinimesele Andres ja Anna Särevile.

Andres Särev (1902–1970) oli näitleja, lavastaja, teatrijuht ja dramatiseerija, kes oma ligi 40 dramatiseeringuga rikastas märgatavalt Eesti teatrirepertuaari. Anna Särev (1900–1980) oli Estonia ja Tallinna Töölisteatri näitlejanna.

Särevid elasid Kadriorus kolmetoalises korteris aadressil Tina 23-13 alates 1937. aastast. Särevite kodu oli väga külalislahke ja nende külaliste hulka kuulusid tuntud kirjanikud, kultuuri- ja teatriinimesed, külalistele kattis Anna alati kohvilaua. Kuna lapsi Annal ja Andresel ei olnud, soovisid nad, et pärast nende surma tegutseks korteris teatrimuuseum. Muuseum avati korteris 7. mail 1982.

Kabinetis on eksponeeritud Särevite suur ja mitmekülgne, ligi 6000-köiteline raamatukogu ning Andres Särevi töölaud. Endises magamistoas saavad lapsed mängida nukkudega, proovida teatrikostüüme, kübaraid ja parukaid.

Särevi Teatrituba on avatud ainult ettetellimisel – külastussoovist palume kirjutada **tellimus@ajaloomuuseum.ee**

NUKUMÄNG

Lasteaed (4–7-aastased)

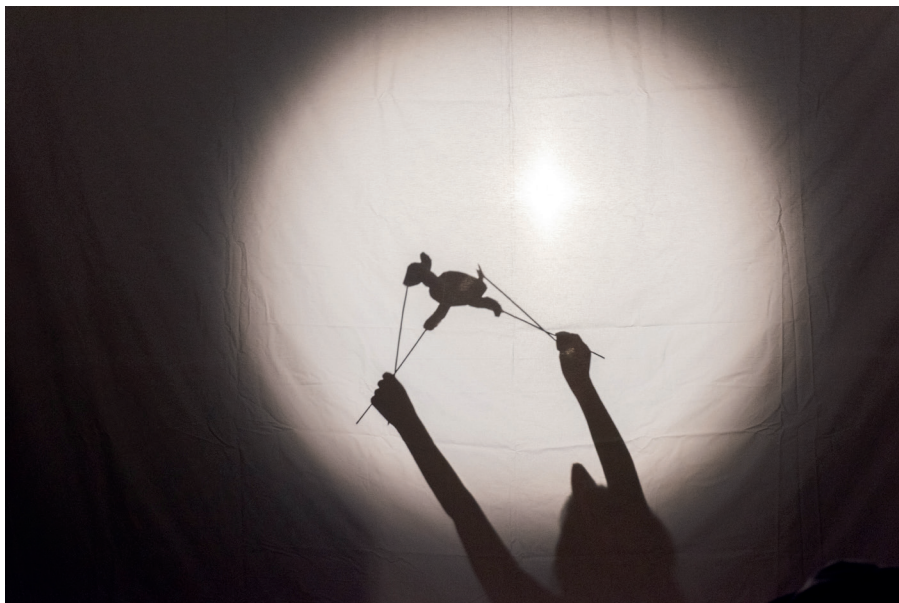
EST/RU

Teater, publik, etendus, rollid, peaosa, mäng, loovus

Muuseumitunni eesmärk on tutvuda teatriga, arendada eneseväljendusoskust.

Tund tutvustab teatrimaailma ning arendab esinemisjulgust ja eneseväljendusoskust. Saame selgeks teatriga seotud lihtsamad mõisted. Teeme üheskoos vahva nukuetenduse ja igaüks meisterdab oma fantaasia järgi näpunuku. Sobib hästi esimeseks muuseumikülastuseks.

Sobilik ka erivajadusega õpilastele.

MARDIPÄEVA MASKERAAD (november)
Lasteaed (5–7-aastased) ja põhikooli I aste

hooajaline
tund

EST/RU

Rahvatraditsioon, sanditamine, rituaal, mardimask, rahvapill

Muuseumitunni eesmärk on tutvuda mardipäeva kommetega. Kestus 1 tund.

Õpime tundma mardipäeva kombestikku. Saame teada, kuidas on sarnased ning mille poolest erinevad mardipäeva tähistamine ja teater. Tund on seotud eesti keele, kunstiõpetuse ja muusika ainekavaga ning õppekava läbiva teemaga „kultuuriline identiteet“.

Sobilik ka erivajadusega õpilastele.

KADRIPÄEVA KÕLA (november)

Lasteaed (5–7-aastased) ja põhikooli I aste

hooajaline
tund

EST/RU

Rahvatraditsioon, sanditamine, rituaal, kadrilaul, rahvapill

Muuseumitunni eesmärk on tutvuda kadripäeva kommetega. Kestus 1 tund.

Arutame, miks eesti rahvas kadripäeva tähistab ja milline roll on sel päeval muusikal. Milliseid laule lauldakse ja pille mängitakse? Etendame kadrirituaali, laulame kadrilaulu, tantsime kadritantsu ning meisterdame.

Sobilik ka erivajadusega õpilastele.

PÄKAPIKUTUND (detsember)

Lasteaed (4–7-aastased)

hooajaline
tund

EST/RU

Pühad, jõulud, päkapikud, kingitused

Muuseumitunni eesmärk on tutvuda jõulukombestikuga, arutada jõulude tähenduse üle.

Päkapikutunnis õpime asju, mida päkapikud peavad oskama – meisterdamist, mõistatamist, hiilimist ja muud vajalikku. Arutleme, kas hea tuleb olla ainult päkapikkude pärast ning mis tähendus on jõulukinkidel. Tunnis arendatakse erinevaid oskusi, nagu rühmitamine, sihipäraselt tegutsemine, eneseväljendus jm.

LIUGU-LAUGU (veebruar–märts)

Lasteaed (6–7-aastased) ja põhikooli I aste

hooajaline
tund

EST/RU

Vastlakombed, vastlasöök, regilaul, linakasvatus, vurr

Muuseumitunni eesmärk on tutvuda vastlakommetega. Kestus 1 tund.

Tutvume vastlakommetega muusika ja rahvapillide kaudu. Õpime vastlalaulu ja saame teada, miks liugu lastakse ja miks kõiki pille ei tohtinud vanasti vastla ajal mängida. Meisterdame vastlavurri.

MU ISAMAA...! (veebruar)

Lasteaed (6–7-aastased) ja põhikooli I aste

hooajaline
tund

EST/RU

Riigi sümbolid, traditsioonid, laulupidu

Muuseumitunni eesmärk on tutvuda Eesti riigi sümbolite ja traditsioonidega. Kestus 1 tund.

Eesti Vabariigi sünnipäeva eel kuulame, vaatame ja räägime meie riigi sümbolitest. Arutleme hümnid ja lipu tähtsuse ning laulupidude tähenduse üle. Saame teada, miks eestlasi peetakse laulurahvaks ja kes on Laulutaat. Meisterdame Eestile õnnitluskaardi.

KURAATORITUUR SÄREVI TEATRITOAS

Gümnaasium

Kuraatorituuril tutvume teatriinimeste Anna ja Andres Särevi koduga ja räägime Andres Särevi panusest Eesti teatriajalukku. Tuuril avanevad Särevite seosed tuntud Eesti kirjanikega, eelkõige A.H. Tammsaare, Oskar Lutsu ja Eduard Vildega. Põgusa ülevaate saab ka teiste samas majas elanud kultuuri- ja riigitegelaste elusaatustest.

MÄRKMED

LISAINFO JA TELLIMINE

Lisainfo ja haridusprogrammide tellimine e-kirjaga
tellimus@ajaloomuuseum.ee või tellimisvormil
ajaloomuuseum.ee/haridus/broneerimine

Muuseumitunni kestus eelkooliealistele ja erivajadusega lastele 1 h,
kooliõpilastele 1,5 h (v.a. eritunnid ja kui ei ole märgitud teisiti).

Hinna täpsustamiseks palume ühendust võtta tellimuste halduriga
tellimus@ajaloomuuseum.ee

Broneerides korraga vähemalt kolm muuseumitundi, hakkab
kehtima ka Sinuga seotud hinnasoodustus (v.a. eritunnid)!

Soovitav grupi suurus on kuni 24 õpilast.

LAK-õppe tundides on soovitatav grupi suurus kuni 16 õpilast.

Suuremad grupid jagame võimaluse korral pooleks.

LIGIPÄÄSETAVUS

Kõik Eesti Ajaloomuuseumi näitused on interaktiivsed ning sisaldavad
käed-külge-lahendusi, mis aitavad ajalugu paremini mõista ja seoseid
luua. Maarjamäe lossis ning Filmimuuseumis on olemas lift ja inva-WC.

Eesti Ajaloomuuseum 2026

Koostaja: Helery Špitsmeister
Kujundaja: Kristina Tort
Fotograaf: Vahur Lõhmus

ajaloomuuseum.ee/haridus
ajaloomuuseum.ee/haridus/tingimused